

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 37P/91/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121433407
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Cvengová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2022:6121433407.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Cvengovou v právnej veci starostlivosti o maloletého Z. Z., X.. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa matky H. Z., X.. XX. XX. XXXX, trvale bytom L. L., toho času bytom L. L., J. X, zast. ADUVIANTE, s. r. o. advokátska kancelária, so sídlom AK Trnava, Halenárska 412/7, IČO: 46 078 932 a otca K. F., X.. XX. XX. XXXX, V. L. L., J. X, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Súd maloletého Z. Z., X.. XX. XX. XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matky, pričom oprávnenie maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach majú obaja rodičia samostatne.

II. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého Z. Z., X.. XX. XX. XXXX výživným vo výške 180,- € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 31. 07. 2021.

III. Zročné výživné od 31. 07. 2021 do 07. 09. 2022 na maloletého Z. Z., X.. XX. XX. XXXX vo výške 1.220,- € súd otcovi povoľuje splácať v 50,- € mesačných splátkach spolu s bežným výživným až do zaplatenia pod hrozbou straty výhody splátok, pri nezaplatení čo i len jednej splátky, a to počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

IV. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým Z. Z., X.. XX. XX. XXXX každú druhú sobotu v príslušnom kalendárnom mesiaci v roku, v čase od 15.30 h do 17.30 h, za prítomnosti matky a pracovníka Centra sociálnych služieb KA, Kalinčiakova 781/2, Krupina - H.. C. Ď., prípadne iného povereného pracovníka tohto centra, a to počas prvých 10 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia a následne už bez prítomnosti matky aj pracovníka Centra sociálnych služieb KA, Kalinčiakova 781/2, Krupina.

V. Otec je oprávnený maloletého v stanovené dni a hodiny od matky prevziať pred vchodom do bytového domu matky a je povinný maloletého matke v stanovené dni a hodiny odovzdať pred vchodom do bytového domu matky.

VI. Matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne pripraviť a otcovi styk s maloletým umožniť.

VII. Rodičia sú povinní v prípade, že sa styk otca s maloletým nebude môcť uskutočniť so závažných dôvodov, oznámiť si túto skutočnosť navzájom najneskôr 48 hodín pred realizáciou styku a matka je povinná poskytnúť otcovi najbližší náhradný termín na styk otca s maloletým v rovnakom rozsahu, v počte hodín, počas ktorých sa styk otca s maloletým nerealizoval.

VIII. Matka je povinná v prípade, že sa styk otca s maloletým nebude môcť uskutočniť zo závažných dôvodov, oznámiť túto skutočnosť najneskôr do 24 hodín pred realizáciou styku otca s maloletým Centru sociálnych služieb KA, Kalinčiakova 781/2, Krupina.

IX. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým Z. Z., X.. XX. XX. XXXX každý utorok a štvrtok v kalendárnom týždni v časovom rozmedzí od 18.30 h do 19.00 h telefonicky alebo prostredníctvom aplikácie umožňujúcej videohovor.

X. Matka je povinná zabezpečiť uvedenú formu kontaktu telefonicky alebo prostredníctvom aplikácie umožňujúcej videohovor poskytnutím telefónneho čísla otcovi, zabezpečením zariadenia s aplikáciou umožňujúcou videohovor a v stanovenom čase zabezpečiť prítomnosť maloletého Z. Z., X.. XX. XX. XXXX pri styku a otcovi styk s maloletým umožniť.

XI. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 31. 07. 2021 domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému tak, že tento sa zverí do jej osobnej starostlivosti, otec bude povinný prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 200,- € mesačne odo dňa jeho narodenia, t. j. odo dňa 10. 09. 2020 a otec bude oprávnený sa stretávať s maloletým každý párny týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 15.00 h do 17.00 h za jej prítomnosti. Svoj návrh odôvodnila tým, že s otcom maloletého nežijú v spoločnej domácnosti, maloletý je v jej starostlivosti, pričom od kedy nežijú s otcom v spoločnej domácnosti, otec na výživu maloletého nič neprispel. Zároveň poukázala na to, že otec bol rozsudkom Okresného súdu Brezno sp. zn. 3T/108/2020-594 zo dňa 10. 05. 2021, právoplatným dňa 26. 05. 2021 uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, keď mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov s probačným dohľadom a zároveň ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou, kde poškodenou bola ona.

2. Otec v písomnom vyjadrení k návrhu doručenom súdu dňa 14. 09. 2021 uviedol, že nesúhlasí s výškou navrhovaného výživného na maloletého, nakoľko nie je v jeho možnostiach uhrádzať výživné v matkou požadovanej výške. Uviedol, že je veľmi zadĺžený, nakoľko 28. 04. 2020 do 26. 05. 2021 bol vo vyšetrovacej väzbe, ktorú mu zariadila matka, podala na neho trestné oznámenie s vymysleným týraním, musí splácať aj hypotéku na dom, ktorý kúpil kvôli matke a jej deťom, keď túto počas výkonu jeho väzby museli splácať jeho rodičia a v súčasnosti dlhuje rodičom sumu 11.000,- €. taktiež mu vznikli výdavky v súvislosti s trestným konaním (trovy právneho zastúpenia, poplatok za elektronický náramok, pobyt vo väzbe). Uviedol, že v júli 2021 sa s matkou a maloletým sa stretli 2x osobne, vtedy mu matka uviedla, že výdavky na maloletého sú zhruba 150,- € mesačne, pričom matka mu v tom čase uviedla, že by to nemuseli riešiť súdnou cestou. Mal záujem, aby mal maloletý priezvisko po ňom, čo mu nebolo vyhovievané a poukázal, že ďalšie deti matky majú priezvisko po svojom otcovi, hoci každé iné.

3. Opatrovník maloletého v písomnom vyjadrení k návrhu zo dňa 01. 10. 2021 odporučil maloletého zveriť do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazat' výživným primerane možnostiam, schopnostiam, s prihliadnutím na vek a potreby maloletého a styk otca s maloletým odporučil neupraviť. Ďalej zo správy zo sociálneho šetrenia vyplynulo, že bol vykonaný pohovor s matkou, ktorá uviedla, že nežijú v spoločnej domácnosti s otcom maloletého viac ako rok, spolužitie neobnovili. Styk otca s maloletým sa realizoval celkovo 3x, v jej prítomnosti v rozsahu niekoľkých hodín, kedy maloletý otca neodmietal, maloletý však nemá problém tráviť čas s akoukoľvek cudzou osobou. Na prvé stretnutie otec maloletému doniesol autíčko, plyšovú hračku, iným spôsobom na jeho výživu od narodenia neprispel. Uviedla, že s otcom komunikujú telefonicky a prostredníctvom SMS správ. Pokiaľ otec od nej požaduje informácie, tieto mu poskytuje. Opatrovník ďalej uviedol, že matka s maloletým a maloletou dcérou Timeou býva v 1-izbovom byte, ktorý má v nájme od Centra sociálnych služieb v Krupine. Výdavky sú nájom 299,- € mesačne, internet 11,- € mesačne, strava 250,- € mesačne, hygiena 50,- € mesačne, TV 7,50 € mesačne, odpad 130,- € ročne pre 3 osoby. Výdavky na maloletého matka uviedla mesačne strava 50,- €, plienky 60,- €, drogéria 30,- €, oblečenie obuv 100,- €, hračky 10,- €. Zo sociálneho šetrenia v domácnosti otca vyplynulo, že otec býva v dvojpodlažnom rodinnom dome, ktorý je v jeho výlučnom vlastníctve, maloletý ma zariadenú detskú izbu, ktorá je zariadená novým nábytkom. Otec svoje náklady mesačne na domácnosť uviedol energie 50,- €, elektrina 120,- €, plyn 300,- €, hypotéka. Uviedol, že je zamestnaný v Nemecku ako SZČO, jeho mesačný príjem je cca 1.500,- €, náklady na cestovanie sú 200,- € mesačne. Nelieči sa na žiadne chronické ochorenie. S návrhom matky na zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti súhlasil, nesúhlasil však s výškou výživného vzhľadom na vek a potreby

maloletého. Súhlasil s tým, aby bol styk s maloletým ponechaný na dohodu rodičov. Potvrdil, že z väzby bol prepustený v máji 2021, následne mu bol uložený podmienený trest.

4. Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 37P/91/2021-108 zo dňa 15. 12. 2021 uložil otcovi maloletého povinnosť dočasne prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 140,- € mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet matky, počnúc dňom doručenia rozhodnutia z dôvodu, že otec si žiadnym spôsobom neplnil vyživovaciu povinnosť voči maloletému, celkovú starostlivosť maloletému zabezpečovala len matka, ktorá poberá len rodičovský príspevok, bola nútená opustiť spoločnú domácnosť z dôvodu spáchania trestného činu otcom maloletého voči nej.

5. Zo správy zo sociálneho šetrenia od opatrovníka na maloletého zo dňa 27. 06. 2022 vyplýva, že v rámci pohovoru s matkou, matka uviedla, že styk otca s maloletým sa nerealizuje od decembra 2021, kedy otec prišiel so svojou matkou pred jej byt, nechcela však aby bol otec s maloletým v jej domácnosti, preto mu styk s maloletým neumožnila. Predchádzajúce stretnutia otca s maloletým boli v roku 2021 v parku, na ihrisku, prebiehali aj za prítomnosti sociálnej pracovníčky z krízového centra, ktorá jej pomáha. Otec ju nekontaktuje ani sa neinformuje na maloletého. Starí rodičia zo strany otca blahoželali maloletému k meninám formou SMS správy. Poukázala na to, že má pocit, že otec naďalej požíva alkohol. Uviedla výdavky na maloletého mesačne vo výške mlieko 70,- €, plienky 45,- €, drogéria 30,- €, oblečenie obuv 100,- €, hračky 15,- €, vitamíny a lieky 5,- €, zubné ošetrovanie 20,- € polročne. Výdavky na bývanie uviedla mesačne nájom 380,- €, ktoré toho času uhrádza zariadenie s ktorým matka spolupracuje, internet 12,- €, strava 300,- €, hygiena 50,- €, TV 7,50 €, komunálny odpad 130,- € ročne pre 3 osoby. Otec v rámci pohovoru pred opatrovníkom uviedol, že by bol ochotný prispievať na výživu maloletého maximálne sumou 140,- € mesačne tak, ako má určené neodkladným opatrením. S maloletým sa chce stretávať, súhlasil by, aby to bolo spočiatku za prítomnosti matky s tým, že ak budú mať následne spolu vytvorený vzťah, rád by si ho zobral aj k sebe do domácnosti. Potvrdil, že naďalej pracuje ako SZČO v zahraničí ako stavebný a montážny pracovník, nevie presne uviesť, v akých časových intervaloch sa bude nachádzať na Slovensku, avšak má záujem na tom, aby mal upravený styk s maloletým každú druhú sobotu v rozsahu niekoľkých hodín, za prítomnosti matky. Potvrdil, že styk s maloletým sa nerealizuje od decembra 2021, kedy chcel aj spolu so svojou matkou odovzdať maloletému darčeky, prišiel pred byt matky, avšak táto sa zatajovala. Uviedol, že matka nereaguje na jeho správy ani telefonáty, neumožnila mu ani videohovor s maloletým. Predtým prebiehali stretnutia s maloletým v poriadku, 2x bol matku aj spolu s maloletým vyzdvihnúť pred obytným domom matky, išli spolu maloletého kočíkovať, 1x sa stretli v obchodnom centre a aj na ihrisku. Maloletý ho neodmietal, hrali sa spolu.

6. Centrum sociálnych služieb KA, Kalinčiakova 781/2, Krupina (ďalej len „centrum“) v písomnom oznámení zo dňa 22. 08. 2022 uviedlo, že v prípade, ak súd určí ich centrum k výkonu opatrenia asistovaného styku podľa § 59 ods. 1 písm. a) bod 2 Zákona č. 305/2005 Z. z., majú kapacitu dané opatrenia realizovať. Potvrdili, že matka je klientkou ich centra pre obeť násilia, z obáv o budúcnosť a z obáv zo stretnutia s otcom maloletého požiadala v minulosti svoju kľúčovú sociálnu pracovníčku o podporu pri týchto stretnutiach, pričom sociálna pracovníčka sprevádzala matku 2x na stretnutie otca s maloletým tak, že sa zdržiavala opodiaľ, aby bola matke na dohľad a zmierňovala tak jej obavy a strach z možného vyhrotenia situácie. Centrum zároveň uviedlo, že neposkytujú matke žiadnu priamu finančnú pomoc, sprostredkovali pomoc matke s ubytovaním mesačne vo výške 280,- € prostredníctvom projektovej výzvy, ktorá je časovo ohraničená do októbra 2023. Zároveň sprostredkovali kontakt matky so súkromným darcom, ktorý by podľa ich informácií mal matke poskytovať sumu mesačne 150,- €, avšak k podmienkam poskytovania tejto pomoci sa podrobnejšie vyjadriť nevedia.

X. H. C. Ď., sociálna pracovníčka centra, v čestnom vyhlásení zo dňa 30. 11. 2021 uviedla, že má vedomosť o osobe matky i maloletého, pričom od 01. 08. 2020 matka bývala v zariadení núdzového bývania v Krupine spolu s maloletou dcérou Timeou, v tom čase bola v pokročilom štádiu tehotenstva. V septembri 2022 sa jej narodil maloletý syn Leo. Počas celého obdobia spolupráce sa vyjadrovala matka v obavách v budúcnosti zo stretnutia s otcom maloletého. V júni 2021 ju matka telefonicky kontaktovala s tým, že otec sa chce s maloletým vidieť, pričom na hlase jej počula, že má strach a obavu zo stretnutia, bála sa ísť na toto stretnutie sama, preto sa dohodli, že bude matku na stretnutie doprevádzať. Ako miesto stretnutia jej odporučila veľké nákupné centrum, kde je veľký pohyb ľudí. Stretnutie otca s maloletým sa uskutočnilo dňa 12. 06. 2021, kedy bola počas tohto stretnutia opodiaľ, toto stretnutie trvalo zhruba hodinu. Z pozorovania vie uviesť, že otec sa cca 10-15 minút venoval maloletému, zvyšok

stretnutia sa rozprával s matkou spôsobom, ktorý v sociálnej pracovníčke vyvolával obavu možného vyhrotenia situácie. Následne jej matka opisovala situáciu s otcom, ako sa cítila, bolo na nej vidieť, že sa jej chvejú ruky, mala pocit, že má zovreté hrdlo, nakoľko otec jej stále vyčítal veci z minulosti, na čo sa ona bránila zvýšením hlasu. Matka sa vyjadrila, že sa bojí ďalších stretnutí a najradšej by bola, keby takéto neboli. Ďalej uviedla, že v júli 2021 absolvovala kúpeľnú liečbu. Následne ju matka informovala, že počas tohto jej pobytu v kúpeľoch sa uskutočnili 2 stretnutia otca s maloletým, nakoľko ju otec telefonicky kontaktoval, povedal že príde za maloletým tam kde býva, teda do bytu matky, matka zo stretnutiami súhlasila z obavy, čo by sa mohlo stať, ak by takéto stretnutia neumožnila. Podľa vyjadrenia matky otec maloletého na ňu robil nátlaky cez SMS správy, taktiež jej viac krát telefonoval v neskorých večerných hodinách a dovoľával sa stretnutia a hovoru s maloletým. Sociálna pracovníčka ďalej uviedla, že v októbri 2021 ju matka kontaktovala, že 17. 10. sa má uskutočniť ďalšie stretnutie otca s maloletým a požiadala ju, aby matky na toto opäť doprevádzala. S uvedeným súhlasila. Stretnutie sa uskutočnilo 17. 10. 2021 cca o 16.00 h v obchodnom centre Europa, kde prišiel otec aj so svojimi rodičmi. Povzbudila matku k tomu, aby umožnila stretnutie s otcom a jeho rodičmi a maloletým osamote, toto stretnutie trvalo približne hodinu. Otec maloletému vtedy doniesol nejaké oblečenie v 2 taškách. Matka bola počas toho ako bol maloletý u starých rodičov a u otca nepokojná a nervózna, pretrvávala u nej obava, stále bola na blízku, pozorovala, kde sú a čo robia. Nemá vedomosť o tom, že by sa uskutočnilo ďalšie stretnutie otca s maloletým, pričom s matkou sú naďalej v kontakte.

8. Z opatrovaneckého spisu maloletého vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 38P/40/2021-61 zo dňa 25. 05. 2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 11CoP/47/2021-103 zo dňa 30. 09. 2021 súd určil maloletému priezvisko Z., pričom uvedenému predchádzalo konanie vedené na tunajšom súde sp. zn. 32Po/1/2021 o určenie otcovstva k maloletému, kde otec dobrovoľne uznal otcovstvo k maloletému Z., X.. XX. XX. XXXX a súhlasil, aby mal maloletý meno Leo, avšak nesúhlasil s tým, aby mal priezvisko po matke, žiadal aby mal určené priezvisko po ňom.

9. Rozsudkom Okresného súdu Brezno, sp. zn. 5Pc/7/2022-231 zo dňa 28. 06. 2022 bola otcovi určená povinnosť prispievať matke maloletého na úhradu jej výživy sumou 45,- € mesačne za obdobie september 2022 až október 2022, teda spolu sumou 90,- €, pričom v prevyšujúcej časti súd návrh matky zamietol.

10. Zo spisu Okresného súdu Brezno, sp. zn. 3T/108/2020 zo zápisnice z hlavného pojednávania zo dňa 21. 12. 2020 vyplýva, že otec maloletého ako obžalovaný uviedol, že zarobil asi 3.000,- € mesačne, pričom všetky peniaze išli na hypotéku, nakoľko kúpil dom, na chod domácnosti, na potreby a oblečenie pre matku a jej deti. Matka na tomto pojednávaní ako poškodená uviedla, že s otcom maloletého sa zoznámili v apríli 2018 a v auguste 2018 začali žiť v spoločnej domácnosti, pričom v januári 2019 zistila, že otec maloletého často popíja, kvôli tomu vznikali medzi nimi hádky, kedy ju otec maloletého aj udrhel. Hádky boli z toho dôvodu, že bol pod vplyvom alkoholu, myslela si že sa otec maloletého zmení, chcela s ním aj dieťa, v apríli otehotnela, ale v júli mala spontánny potrat. Potom sa ich spolužitie zhoršovalo. Napriek takémuto zlému spolužitiu vyznávala otcovi maloletého lásku, rozprávala o spoločnom dieťati, pričom to bola jej naivita, lebo mala otca maloletého rada. Aj koncom februára 2020 mu písala, že ho veľmi ľúbi, spolu s bábätkom, ktoré čakali, nakoľko bola naivná, žila v bubline. Uviedla, že aj keď bola tehotná, mali s otcom maloletého incident pred jeho rodičmi. Je pravdou, že mu vtedy jednu uvalila, ale on jej dal na to tri. Nebolo to prvý krát čo ju udrhel aj pred jeho rodičmi. Vtedy sa mu nebála dať facku, lebo bola plná hormónov. V januári 2020 odišla bývať k manželke bratranca otca maloletého, nakoľko pociťovala z otca strach, obávala sa o svoj život a zdravie. Z výsluchu znalkyne z odboru psychológia Mgr. Messerschmidtovej na hlavnom pojednávaní konanom dňa 18. 01. 2021 vyplýva, že u matky ako poškodenej pri vyšetrovaní zistila z jej stavu nervozitu, psychický diskomfort, ktorý súvisel inak s prežitým a následkami, keď sa jej rozpadol vzťah, ale nedosahovalo to u nej intenzitu posttraumatickej stresovej poruchy, malo to prechodný charakter. V prípade dlhodobého týrania ženy partnerom, táto prvé mesiace po odlúčení často máva pocit viny, snaží sa spávanie partnera ospravedlniť, vychádza sa z tej dlhohodobej asymetrie, ktorá bola medzi ňou a partnerom. U matky však nezachytila trvalé následky. Matka ako poškodená spolužitie s obžalovaným (otcom maloletého) pociťovala ako psychický diskomfort, avšak v čase vyšetrovania bol už takmer vymiznutý. V čase vyšetrovania poškodenej už nemožno hovoriť o tom, že by pociťovala utrpenie v dôsledku správania obžalovaného (otca maloletého). Zo zápisnice z hlavného pojednávania zo dňa 10. 05. 2021 po vypracovaní nového aktuálneho psychologického posudku, znalkyňa Mgr. Messerschmidtová na pojednávaní uviedla, že obidve osobnosti matky ako

poškodenej i otca maloletého ako obžalovaného, obidva charaktery mali výrazný vplyv na tom, ako riešili vzájomné konflikty. Vyhrtené vzťahy medzi nimi nastali hlavne v roku 2020, vyústili z rôznych faktorov, jedným z nich bolo užívanie alkoholu zo strany otca maloletého, jeho osobnostná výbava, ako i koronakríza spojená s izoláciou na jar v roku 2020. U otca maloletého bolo zistené, že sa navonok prejavuje sebaisto, avšak vnútorne je dosť neistý, čo sa prejavilo aj v jeho vzťahu, keď chcel udržať dominanciu. Bola naznačená aj hostilita k ženám, hlavne jeho citový chlad k ženám. Uviedla, že hlavne problémové situácie, nevie prejsť racionálne a sklzne do vzrušivosti a intenzivity. Rozhodné obdobie vzťahu matky a otca maloletého, jednotlivé konflikty pociťovala matka skôr ako diskomfort. Ku koncu spolužitia tieto problémy vyústili do toho, že to začala pociťovať úkorne. Znalkyňa poukázala, že celý ich vzťah bol ovplyvnený skutočnosťou, že len po 3 mesiacoch zaľúbenosti vstúpili do vzťahu, kde narazili na realitu vzájomného spolužitia. Zo znaleckého posudku znalkyne Mgr. Messerschmidtovej č. 8/2021 súd zistil, že otec maloletého už absolvoval protialkoholické liečenie v roku 2013, následne 6 rokov abstinoval, v septembri 2019 znovu začal s požívaním alkoholu popri práci na dome, čo sám v rámci znaleckého vyšetrenia uviedol. Vzhľadom na vyjadrenia znalkyne súd aj v rámci odôvodnenia rozhodnutia uviedol, že neuznal otca maloletého ako obžalovaného za vinného zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby po dlhší čas, ale len od presne zisteného dňa mesiaca november 2019 do 28. 04. 2020, nakoľko konanie otca maloletého nedosahovalo vysokú mieru intenzity a nespôsobovalo matke ako poškodenej nezneisteľné utrpenie, ale poškodená pociťovala správanie obžalovaného úkorne, vyvolávalo u nej diskomfort a výrazne ovplyvňovalo kvalitu jej života, pričom znalkyňa nezachytila u poškodenej ani trvalé následky v dôsledku spolužitia s obžalovaným, kedy poškodená pociťovala spolužitie s ním hlavne ako psychický diskomfort.

11. Z probačného spisu Okresného súdu Brezno, sp. zn. 1Pr/44/2021 vyplýva, že u odsúdeného (otca maloletého) nebolo priebežnými dychovými skúškami zistené požívanie alkoholu. Námatkovú kontrolu dňa 04. 04. 2021 prostredníctvom OOPZ Brezno sa nepodarilo vykonať, nakoľko sa otec v mieste bydliska nenachádzal. Námatková dychová skúška bola vykonaná prostredníctvom OOPZ Brezno dňa 03. 01. 2022 s negatívnym výsledkom. Otec bol naposledy pred probačným úradníkom podrobený dychovej skúške na probačnom úkone dňa 20. 07. 2022 s negatívnym výsledkom. Ďalší termín probácie je určený na deň 20. 09. 2022.

12. MUDr. Milan Ignjatovič, NsP Brezno, n. o., psychiatrická ambulancia uviedol, že u otca bola dňa 13. 09. 2021 zahájená ochranná protialkoholická liečba ambulantná, nariadená Okresným súdom Brezno. Na kontrolné vyšetrenia chodí otec sporadicky, posledná kontrola bola v marci 2022. Podľa výsledkov pečeňových testov z marca 2022 otec nedodržuje abstinenciu od alkoholu a ochranná liečba neplní svoj účel. Vzhľadom k tomu odporučil aj ochrannú protialkoholickú liečbu ukončiť.

13. Právny zástupca matky na pojednávaní konanom dňa 13. 07. 2022 uviedol, že matka má obavy zo stretávania sa maloletého s otcom za jej prítomnosti vo vzťahu k svojej osobe, ale aj k osobe maloletého, ktoré pramenia z povahy otca jeho agresívneho správania, zo závislosti na alkohole v minulosti. Poukázal, že otec maloletého nedodržiava súdom uložený zákaz požívania alkoholických nápojov, zľahčuje svoje konanie a týmto ohrozuje výchovu maloletého, preto je potrebné, aby otec dal nejaké garancie, že bude k výchove maloletého pristupovať zodpovedne. K výške výživného uviedol, že je potrebné prihliadnúť na potencialitu príjmu otca, ako i aktuálne sa zhoršujúcu situáciu a narastajúcu infláciu. Otec sa sám svojim protiprávnym konaním pripravil o možnosť dosahovať vyšší príjem, ktorý deklaroval v rámci trestného konania, že dosahuje 3.000,- € mesačne. Navrhol, aby sa styk otca s maloletým realizoval za prítomnosti tretej osoby, nakoľko matka stretávanie s otcom neprežíva jednoducho, má problémy aj s účasťou na pojednávaní. K rozsahu styku uviedol, že by bolo vhodné, keby to bolo jeden deň do mesiaca. K asistovanému styku otca a maloletým právny zástupca uviedol, že pani Ď. je pre matku pomocnou osobou, ktorá už matku sprevádzala na stretnutiach otca s maloletým. Matka nechce brániť otcovi v styku s maloletým, ale musí sa vysporiadať so situáciou, je si toho vedomá, pracuje na sebe, stretáva sa psychologičkou centra, nie je voči takémuto stavu ľahostajná. Poukázal, že matka nemá problém s tým, aby bola prítomná počas styku otca s maloletým, avšak je potrebná účasť a prítomnosť aj pani Ď., resp. inej poverenej osoby, ktorú aj maloletý Leo pozná s tým, že opatrovníkom navrhovaný asistovaný styk po dobu 6 mesiacov, kedy by sa realizovalo len zhruba 6 stretnutí je nedostačujúci a je potrebné, aby prebiehal aspoň po dobu 1 roka.

14. Matka na pojednávaní uviedla, že maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu rodičov, s otcom maloletého nežijú v spoločnej domácnosti od mája 2020. V krízovom centre v Krupine bývali od augusta

2020 do novembra 2020, potom prišla od 01. 12. 2020 do Banskej Bystrice. Ohľadom maloletého prebiehalo súdne konanie o určenia jeho priezviska. Potvrdila, že otca neinformovala o narodení maloletého, lebo vedela že bol v tom čase vo väzbe, neoznámila to ani jeho rodičom. Ďalej uviedla, že otec začal prispievať na výživu maloletého až po nariadení neodkladného opatrenia, výživným vo výške 140,- € mesačne od januára 2022. Dovtedy neprispieval na maloletého, priniesol mu iba hračky a oblečenie, inak na neho neprispel. Otec nezabezpečoval starostlivosť o maloletého, nakoľko po narodení maloletého spolu nežili. Býva v 1-izbovom byte v podnájme, ktorý má zabezpečený cez centrum, býva tam spolu s maloletým Leom a jej staršou dcérou. Mesačné náklady na bývanie sú nájom 380,- € vrátane energií, kde jej centrum dopláca 280,- € mesačne, ona dopláca 100,- € mesačne. Výdavky na stravu sú 400,- € mesačne. Nezisková organizácia z Bratislavy jej prispieva 150,- € na domácnosť, tieto príspevky má dovtedy, kým je na rodičovskej dovolenke. Mesačné náklady na maloletého sú strava 120,- € z dôvodu, že mu zakupuje 4x mlieko po 15,- €, bio zeleninu, ovocie, kaše, mäso, čaje. Pokiaľ maloletému chcela dávať iné mlieko, mal z toho reflux. Maloletý rýchlo rastie, preto je potrebné mu často kupovať oblečenie, obutie, kde sú náklady zhruba 50,- € mesačne. Náklady na hygienu sú 110,- € mesačne, nakoľko maloletý má citlivú pokožku. Zvýšené náklady sú na antialergické pracie gély, šampóny, krémy, fľaše a kefy, hygienické utierky, mydlá. Maloletý má naďalej plienky, za ktoré sa platí 45,- € mesačne. Na lieky, vitamíny, zubné prehliadky sú výdavky na maloletého zhruba 110,- € ročne. Hračky, edukačné pomôcky pre maloletého sú 150,- € ročne. Maloletý nemá žiadny záujmový platený krúžok. Nebýva často chorý, nie je vedený v žiadnej špecializovanej ambulancii ani neužíva žiadne lieky. Ďalej uviedla, že jej príjem tvorí rodičovský príspevok, charitatívna pomoc a prídavky na dieťa. V rámci trestného konania jej bolo vyplatené odškodnenie pre obeť trestných činov, kde jej bola vyplatená suma 5.800,- €. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť, a to na maloletú Timeu, ktorá má 15 rokov, žije s ňou v domácnosti, na ktorú má súdom určené výživné 30,- € mesačne a na maloletého Olivera, ktorý má 11 rokov, ktorý žije s otcom v Poľsku, kde na jeho výživu prispieva rôzne, zhruba nejakých 5,- €. Cez prázdniny ju syn aj navštevuje. Má aj ďalšie dieťa L.u, ktorá má 18 rokov, na túto neprispieva žiadnym spôsobom, táto žije s otcom asi v Bratislave alebo v Anglicku, nie je s ňou v žiadnom kontakte, nakoľko si to dcéra ani jej otec neprajú. Uviedla, že nemá zdravotné obmedzenia ani invaliditu. Nevlastní nehnuteľnosti. Vlastní motorové vozidlo, rok výroby 2005, ktoré je aktuálne nepojazdné. Potvrdila, že otec nie je v kontakte s maloletým od októbra, resp. novembra 2021, na Štedrý deň mu neumožnila kontakt s maloletým, keď prišiel aj s jeho mamou, lebo mala z neho obavy, hlavne z toho že stále neprestal požívať alkohol. Uviedla, že otec chcel mať telefonický kontakt, resp. videohovor s maloletým, čo mu neumožnila, lebo nechcela, aby otec vedel kde býva, ako žije, čo má doma. Rovnako navrhla, aby sa styk otca s maloletým realizoval za prítomnosti tretej osoby, najlepšie pracovníka centra, takto sa už aj styk otca s maloletým realizoval 2x, kedy bola v júni 2021 pri styku v ESC prítomná pani Ď. z centra. Otec sa v tom čase maloletému veľmi nevenoval, viac komunikoval s ňou. Druhýkrát prebehol kontakt otca s maloletým v júli 2021 pri jej bytovke, z týchto stretnutí bola v strese. Maloletý však otca neodmietal. Tretíkrát sa otec s maloletým stretli na ihrisku, kde sa však otec nevedel venovať maloletému, stále ho vyberal z hoidačky. Štvrtýkrát sa stretli opäť v ESC, kde bolo toto stretnutie zhruba hodinu. Nesúhlasila s tým, aby bola pri styku otca s maloletým prítomná iba stará matka zo strany otca, bez nej a bez pani Ď., nakoľko zo starou matkou zo strany otca nemajú dobré vzťahy, maloletý ju ani nepozná. Opätovne poukázala, že maloletý pani Ď. z centra pozná, nakoľko v centre istú dobu bývali. Je to pre maloletého známa osoba, má s ňou dobrý vzťah. Predstavovala by si to tak, že by na začiatku styku bola prítomná okrem pani Ď. aj ona a potom by sa vzdialila. Podotkla, že by si bola istejšia, pokiaľ by pri styku otca s maloletým bola pani Ď., aby napríklad maloletý neplakal. Uviedla, že otcovi posielala SMS správu s fotografiou maloletého, že sa má dobre, toto mu posielala z jej mobilného telefónu na t.č. 0911 190 722, nakoľko z tohto čísla jej otec volával, iné číslo na otca nemá. Otec ju nekontaktoval osobne ani telefonicky, nedomáhal sa styku s maloletým a na uvedenú správu nereagoval. Uviedla, že predchádzajúce telefónne číslo už nepoužíva, nakoľko toto má zablokované. Má nové telefónne číslo, z ktorého otcovi posielala aj SMS správy. Otca informovala keď mal maloletý narodeniny, poslala mu aj fotku. Na meniny otec maloletému nezablahoželal ani na narodeniny, nič mu nedoniesol. Matka popísala aj denný režim maloletého s tým, že vstáva o 07.00 h, obedný spánok má medzi 12.30 h zhruba na 2 hodiny, večeria medzi 19.00 h a 19.30 h, na nočný spánok sa ukladá o 20.30 h. Matka uviedla, že si uplatňuje výživné od narodenia maloletého, t.j. 10. 09. 2020. Návrh nemohla podať skôr z dôvodu, že sa neustále sťahovali.

15. Matka súdu prostredníctvom právneho zástupcu predložila aktuálny prehľad nákladov na maloletého i domácnosť, kde vyplývajú celkové náklady na bývanie pre všetkých členov v sume 399,30 € (nájomné 286,- €, voda, 8,40 €, plyn 5,- €, elektrina 20,- €, teplo 24,- €, TUV 21,60 €, zariadenie bytu 15,- €, Tv 7,30 €, internet 12,- €), náklady komunálny odpad, miestne dane 36,35 € ročne/ 1 osoba. Pre maloletého

lieky 30,- € ročne, zdravotnícke úkony 20,- € ročne, vitamíny 60,- € ročne, hračky a iné pomôcky 150,- € ročne, oblečenie obuv 50,- € mesačne, hygiena 125,- € mesačne.

16. Otec na pojednávaní potvrdil, že maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu rodičov s tým, že nežijú v spoločnej domácnosti od 28. 04. 2020, kedy bol vzatý do väzby. V čase, keď sa maloletý narodil bol ešte vo väzbe. O narodení maloletého sa dozvedel až od svojej právnej zástupkyne, matka mu to neoznámila ani jeho rodičom. Vo väzbe bol do februára 2021, potom mal elektronický náramok do mája 2021. Potvrdil, že od narodenia zabezpečuje starostlivosť o maloletého matka a súhlasil so zverením maloletého do osobnej starostlivosti matky. Výhrady voči starostlivosti matky má len voči tomu, že mu neumožňuje styk s maloletým, nereaguje na jeho správy, nedvíha mu telefón. Pokiaľ sa aj vrátil z Nemecka, vždy matke dal vedieť, že má záujem vidieť maloletého, matka na to nereagovala. Na Vianoce 2021 mu taktiež neumožnila kontakt s maloletým. Potvrdil, že s maloletým bol v kontakte 1x pred ESC, vtedy ho videl prvýkrát, je možné, že vtedy bol aj nesvoj. Druhýkrát to bolo pri bytovom dome matky, vtedy ho matka sama navigovala, že kam má prísť. Tieto stretnutia trvali maximálne hodinu, rešpektoval, pokiaľ matka povedala, že maloletý má nejaký režim. Tretíkrát bol s maloletým v parku na ihrisku, kde ho hojda. Maloletý začal vtedy plakať, preto ho z hojdačky vybral. Štvrtý krát boli v ESC, kde prišli aj jeho rodičia, to bolo v septembri 2021. Odvtedy s maloletým v kontakte nebol. Mal záujem mať aj videohovor s maloletým pokiaľ bol pracovne v Nemecku, matka mu to však neumožnila s tým, že maloletý nevie ešte rozprávať. Cez Messenger, cez videohovory nemá možnosť kontaktovať matku, nakoľko matka si ho zablokovala. Na výživu maloletého prispieva v zmysle neodkladného opatrenia od januára 2022 vo výške 140,- € mesačne. Do vydania neodkladného opatrenia na maloletého neplatil výživné, nakoľko nemal z čoho, nemal príjem. Býva v rodinnom dome, ktorý je v jeho osobnom vlastníctve, býva tam sám. Mesačné náklady na bývanie sú plyn 120,- €, elektrika 50,- €, voda 20,- €, strava 200,- €, hypotéka 300,- €, TV 70,- €. Ďalšie náklady poistenie nehnuteľnosti 103,- € ročne, smeti 20,- € ročne, daň z nehnuteľnosti 100,- € ročne, cestovné do práce 200,- € mesačne, mobil 30,- € mesačne. Má dlhy, ktoré mu vznikli v súvislosti s platením hypotéky 11.000,- €, za právne zastúpenie v trestnom konaní 4.800,- €, štátu náhradu trov za odškodnenie 5.800,- €, trovy trestného konania, náramok a väzbu 320+150+600,- €. Potvrdil, že aktuálne pracuje ako SZČO v Nemecku na montážnych a stavebných prácach, je vyučený elektrikár, ale v tomto prax nikdy nevykonával. Prax a skúsenosti má v strojárčine. V Nemecku mu ubytovanie hradí z časti firma, on si prispieva cca 150,- € mesačne. Chodí na turnusy, ktoré nie sú pravidelné, nemá pevné dátumy ani časový rozsah. Nikdy nevie dopredu uviesť kedy sa z Nemecka vráti. Pracovné turnusy trvajú zhruba 4-5 týždňov. Jeho príjem je cca 1.600,- € v hrubom, z toho odvody má 80,- € a 180,- € mesačne. Okrem toho iný príjem nemá. V súčasnosti už nemá príjem 3.000,- € a ak to aj uvádzal v rámci trestného konania, nebolo to pravidelné, bolo to len raz za čas. Pokiaľ žili spolu, matka mala prístup k jeho účtu, vedela koľko reálne zarába, vtedy to bolo cca 1.500,- € v čistom, v súčasnosti je to v hrubom. Nemá priznanú invaliditu. Užíva lieky na srdce, kde je doplatok 0,20,- €. Uviedol, že má výhrady voči nákladom na maloletého prezentovaných matkou, a to hlavne na oblečenie, hygienické potreby, ktoré sú neprimerané veku maloletého. Od mája 2021 sa pravidelne podrobuje ambulantnej protialkoholickému liečebnému programu, alkohol nepožíva ani príležitostne. Chodí k MUDr. Ignjatovičovi, naposledy tam bol v máji 2022, pri týchto testoch mu povedali, že mu tam vyšli nejaké zvýšené pečeňové hodnoty, neznemená to hneď, že musel piť. Chodí na kontroly aj k probačnej úradníčke, boli za ním aj policajti, všetky testy boli vtedy negatívne. Matke písal aj SMS správy v dňoch 28. 08. 2022 a 01. 09. 2022, že má záujem vidieť maloletého. Matka na to však žiadnym spôsobom nereagovala. Nemá problém s tým, aby pri styku s maloletým bola prítomná tretia osoba, mohla by to byť stará matka maloletého, alebo aj pani Ď.N.. Poukázal na to, že chce mať aj súkromie s maloletým, aby si ho mohol zobrať do svojej domácnosti do Brezna, kde má pre neho zariadenú aj izbu, nie s ním byť len v Banskej Bystrici. Poukázal na to, že v rámci trestného konania mu nebol uložený zákaz priblíženia sa k matke ani k maloletému.

17. Opatrovník maloletého na pojednávaní uviedol, že v starostlivosti matky o maloletého neboli zistené žiadne nedostatky. Maloletý otca nepozná ako blízku osobu, nemá s otcom zatiaľ vytvorenú citovú väzbu, stretli sa len pár krát, pričom maloletý otca neodmietal. Maloletý je útleho veku, kedy je potrebný kratší a častejší kontakt s otcom, aby mohla medzi nimi vzniknúť citová väzba. Vzhľadom na to odporučil maloletého zveriť do osobnej starostlivosti matky s tým, že obidvaja rodičia budú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Otca odporučil zaviazat' primeraným výživným na maloletého podľa jeho možností, schopností a majetkových pomerov aj s prihliadnutím na vek a odôvodnené potreby maloletého. Zároveň odporučil upraviť aj styk otca s maloletým s prihliadnutím však aj na lekárske správy ohľadom protialkoholického liečenia otca s tým, aby styk otca s maloletým prebiehal 1x do mesiaca v rozsahu niekoľkých hodín za prítomnosti matky a po dobu pol roka, prípadne

dlhšie, za prítomnosti tretej osoby, kedy aj centrum Krupina súhlasilo s prítomnosťou pri styku otca s maloletým, nakoľko zamestnanca centra maloletý pozná, eliminovala by sa tým nedôvera matky v otca a otec by získal potrebné skúsenosti a zručnosti pri starostlivosti o maloletého. Keďže otec nevedel vopred uviesť kedy bude na Slovensku, je potrebné, aby matku vopred informoval, či sa bude môcť jeho osobný styk s maloletým realizovať.

18. Z odpisu registra trestov vyplýva, že u otca sú celkovo evidované 3 odsúdenia. Prvé odsúdenie z roku 2013, kedy sa na otca hľadí akoby nebol odsúdený, jednalo sa o trestný čin - ohrozovanie pod vplyvom návykovej látky. Druhé odsúdenie je rozhodnutie nemeckého súdu Agemeppen z roku 2018 za krádež, kedy mu bola uložená pokuta 60x 20,- €. Rozsudkom Okresného súdu Brezno sp. zn. 3T/108/2020 zo dňa 20. 05. 2021 bol otec odsúdený za zločin týrania blízkej osoby, zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, kedy mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 3 rokov, zákaz v skúšobnej dobe požívať alkoholické nápoje, omamné látky, ako i ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 26. 05. 2021.

19. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica uviedol, že matka nie je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie, poberá rodičovský príspevok na maloletého vo výške 383,83 € mesačne a prídavok na 2 deti, každé v sume 25,88 € mesačne.

20. Sociálna poisťovňa uviedla, že matka nepoberá žiadne dávky vyplácané sociálnou poisťovňou. Otec taktiež nepoberá žiadne dávky vyplácané sociálnou poisťovňou.

21. Okresný dopravný inšpektorát Vranov nad Topľou uviedol, že matka má evidované osobné motorové vozidlo Ford Transit, rok výroby 2005.

22. Zamestnávateľ matky Harmanec - Kuvert, spol. s r. o. oznámil, že matka je na rodičovskej dovolenke od 05. 04. 2020, naposledy jej bola vyplatená čistá mzda bez daňového bonusu za mesiac január 2020 vo výške 394,92 €.

23. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno uviedol, že otec nie je evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberá žiadne štátne sociálne dávky vyplácané úradom.

24. Z výpisu zo živnostenského registra vyplýva, že otec je evidovaný ako subjekt SZČO od 08. 06. 2021, predmetom podnikania je výroba a opracovanie jednoduchých výrobkov z kovu a pripravené práce k realizácii stavby.

25. Daňový úrad Banská Bystrica uviedol, že otec podal za rok 2021 daňové priznanie, kde príjmy zo živnosti sú vo výške 16.126,58 € a výdavky 9.997,17 €, základ dane je 6.129,41 €.

26. Okresný dopravný inšpektorát Brezno oznámil, že otec má evidované osobné motorové vozidlo BMW 320D.

27. Lustráciou v bankách bolo zistené, že matka má evidovaný bankový účet v ČSOB s účtovným zostatkom ku dňu 11. 07. 2022 vo výške 1.073,31 €. Otec má evidovaný bankový účet v Primabanke, a. s. s účtovným zostatkom ku dňu 11. 07. 2022 vo výške 878,94 €.

28. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

29. Podľa § 24 ods. 1, 3, 4 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a

spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

30. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

31. Podľa § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

32. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

33. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu rodičov, otcovstvo k maloletému bolo určené na súde, kedy otec uznal otcovstvo. Nezhoda rodičov bola ohľadom priezviska maloletého, ktoré súd rozsudkom sp. zn. 38P/40/2021-61 zo dňa 25. 05. 2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 11CoP/47/2021-103 zo dňa 30. 09. 2021 určil po matke, Z.. Rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti od apríla 2020, kedy bol otec vzatý do väzby, spoločne nehospodária ani spoločne nezabezpečujú výchovu, výživu maloletého. Od narodenia zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletého matka, v ktorej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky. Taktiež sociálnym šetrením neboli zistené nedostatky v starostlivosti matky o maloletého. Matka má vytvorené aj vhodné bytové podmienky pre výchovu maloletého. Otec so zverením maloletého do osobnej starostlivosti matky súhlasil. S prihliadnutím aj na rodičmi vytvorený stav, keď po ukončení ich partnerského spolužitia a po narodení maloletého starostlivosť o maloletého zabezpečovala matka, už vytvorené sociálne a rodinné zázemie v domácnosti matky, ako aj odporúčenie opatrovníka, súd maloletého s prihliadnutím aj na jeho útlý vek, zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá je pre maloletého primárnou vzťahovou osobou.

34. V danom prípade zastupovanie a správu majetku súd ponechal obidvom rodičom v zmysle ust. § 28 Zákona o rodine, nakoľko nemal preukázané, že by bolo potrebné obmedziť druhého rodiča, v danom prípade otca, v rodičovských právach vo vzťahu k zastupovaniu a správe majetku maloletého dieťaťa. Otec má právo podieľať sa aj na podstatných veciach maloletého, pretože o podstatných veciach maloletého dieťaťa majú rozhodovať obidvaja rodičia, nielen matka. Súd si je v danom prípade vedomý skutočnosti, že otec sa dopustil protiprávneho konania vo vzťahu k matke, za ktoré bol právoplatne odsúdený a matka z tohto dôvodu je nedôverčivá voči otcovi, má obavy z konania otca aj vo vzťahu k maloletému, jeho konania do budúcnosti, keďže s ním má negatívne skúsenosti. Na druhej strane je však potrebné prihliadnuť aj na závery trestného konania ohľadom následkov trestnej činnosti, ako aj to, že otec sa protiprávneho konania nedopúšťal vo vzťahu k maloletému, čo je podporené aj tým, že otcovi nebol v rámci trestného konania uložený zákaz priblíženia sa k matke ani k maloletému. Zároveň nebolo zistené, že by otec doposiaľ nejakým spôsobom negatívne vplýval na maloletého, keďže túto možnosť ani nemal vzhľadom na jeho doterajší (ne)kontakt s maloletým.

35. Keďže súd zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, následne sa zaoberal otázkou určenia výživného povinnému rodičovi, v danom prípade otcovi. Otázka výšky výživného bola medzi rodičmi sporná, matka žiadala určiť výživné na maloletého vo výške 250,- € mesačne, otec len 140,- € mesačne ako platí doposiaľ na základe neodkladného opatrenia. Otec mal výhrady voči výdavkom matky na hygienu a oblečenie maloletého. Súd pri určení výživného vychádzal z ustanovení § 75 ods. 1 Zákona o rodine, t. j. z veku, odôvodnených potrieb dieťaťa, ako aj z možností, schopností a majetkových pomerov otca. Maloletý je vo veku takmer 2 roky, nenavštevuje žiadne predškolské zariadenie, je v celodennej starostlivosti matky. Je zdravý, nenavštevuje žiadnu špecializovanú ambulanciu. Neužíva pravidelne žiadne lieky, iba v prípade choroby a vitamíny. Súd pri hodnotení odôvodnených potrieb maloletého vychádzal z matkou predloženého výpisu výdavkov na dieťa. Maloletý býva v spoločnej domácnosti s matkou a staršou maloletou sestrou. Mesačné výdavky matka uviedla v súvislosti s bývaním vo výške 399,30 € mesačne (nájomné 286,- €, voda, 8,40 €, plyn 5,- €, elektrina 20,- €, teplo 24,- €, TUV 21,60 €, zariadenie bytu 15,- €, Tv 7,30 €, internet 12,- €) a poistenie bytu 36,35 € ročne/ 1 osoba, čo je 3,03 € mesačne. Vzhľadom na skutočnosť, že domácnosť zdieľajú 3 osoby, súd tieto výdavky na bývanie a domácnosť delil 3 osobami, čo na 1 osobu vychádza suma cca 136,- € mesačne. Výdavky na stravu pre maloletého matka uviedla vo výške 120,- € mesačne a plienky vo výške 45,- € mesačne. Súd neuznal výdavky, ktoré uvádzala matka na maloletého na výdavky na hygienu vo výške 125,- € mesačne, tieto uznal len vo výške 30,- € mesačne, nakoľko v súlade s výhradami otca ich súd nepovažoval za priemerné k veku a potrebám maloletého. Navyše matka ani nepreukázala súdu výdavky v takejto výške. Ako relevantné sú zohľadnil výdavky na oblečenie, obutie maloletého, nakoľko suma 50,- € mesačne je primeraná vzhľadom na vek maloletého, keď dieťa rýchlo rastie, teda v tomto ohľade nezobral do úvahy výhrady zo strany otca. Súd zobral ako opodstatnené výdavky na maloletého aj výdavky na lieky pri bežnej chorobe v sume 110,- € ročne + 20,- € ročne na zdravotnícke úkony, čo je cca 11,- € mesačne, vitamíny v sume 60,- € ročne, čo je cca 5,- € mesačne, na hračky a iné edukatívne pomôcky 150,- € ročne, čo je cca 12,50 € mesačne. Spolu potom mesačné výdavky na maloletého predstavujú sumu zhruba cca 410,- € mesačne. Matka je s maloletým na rodičovskej dovolenke. Jej príjem je len rodičovský príspevok vo výške 383,30 € mesačne, rodinné prídavky vo výške 28,55,- € mesačne na jedno dieťa (aktuálne už 30,- € mesačne), poberá z charity príspevok vo výške 150,- € mesačne a 280,- € mesačne príspevok na bývanie z centra. Matka má vyživovaciu povinnosť k ďalším dvom maloletým deťom, jedno s ňou žije v spoločnej domácnosti, druhé s ňou v spoločnej domácnosti nežije, na toto neprispieva pravidelným výživným, iba občasne sumou 5,- €. Otec ako SZČO má podľa daňového priznania za rok 2021 príjmy zo živnosti vo výške 16.126,58 €, výdavky 9.997,17 €, základ dane je 6.129,41 €. Podľa vlastného vyjadrenia má príjem 1.500 resp. 1.600,- € v hrubom, keď povinné odvody na sociálne a zdravotné poistenie sú cca 260,- € mesačne. Ako opodstatnené výdavky na strane otca súd považoval mesačné náklady na bývanie, plyn 120,- €, elektrika 50,- €, voda 20,- €, strava 200,- €, hypotéka 300,- €, TV 70,- €, poistenie nehnuteľnosti 103,- € ročne, smeti 20,- € ročne, daň z nehnuteľnosti 100,- € ročne i cestovné do práce 200,- € mesačne, kedy otcovi po odpočítaní týchto výdavkov ostáva suma cca 360,- € mesačne. Otec nemá inú vyživovaciu povinnosť. Súd tu prihliadal na potencialitu príjmu, keďže otec je SZČO, pracuje v Nemecku, kde je predpoklad jeho vyššieho príjmu. V danom prípade súd nebral ako relevantné pre určenie výšky výživného, že by otcovi malo byť určené výživné len v ním požadovanej výške 140,- €, dlhy otca v rámci trestného konania, resp. dlhy v súvislosti s hypotékou, nakoľko vyživovacia povinnosť na dieťa má prednosť pred všetkými ostatnými výdavkami rodičov a rodičia sú povinní usmerniť si svoje výdavky tak, aby bolo v prvom rade uhradené výživné na dieťa. Súd tu poukazuje, že otcovi vznikli tieto dlhy v súvislosti s jeho protiprávnym konaním, za ktoré bol právoplatne odsúdený, čo nemôže byť na ujmu maloletého dieťaťa. Vzhľadom na vyššie uvedené potom súd zaviazal otca platením výživného vo výške 180,- € mesačne, nakoľko má za to, že je v možnostiach otca prispievať na výživu maloletého v tejto výške bez ohrozenia vlastnej výživy. Súd v danom prípade nevyhovel návrhu matky, ktorá žiadala určiť výživné na maloletého vo výške 250,- € mesačne z dôvodu 1./ nepreukázania takých odôvodnených potrieb maloletého, ktoré by odôvodňovali matkou požadovanú sumu výživného, 2./ poberania rodinných prídavkov matkou na maloletého i charitatívnych príspevkov, 3./ aj matkinej vyživovacej povinnosti voči maloletému, kde je však potrebné poznamenať, že matka si vyživovaciu povinnosť voči maloletému plní aj zabezpečením osobnej starostlivosti o maloletého.

36. Počiatok plnenia výživného súd určil len odo dňa podania návrhu matkou, t.j. odo dňa 31. 07. 2021. Súd nevyhovel návrhu matky, ktorá žiadala priznať výživné odo dňa narodenia maloletého, od 10. 09. 2020, nakoľko matka nepreukázala žiadny dôvod hodný osobitného zreteľa, prečo nemohla návrh ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému podať skôr.

37. Za obdobie od 31. 07. 2021 do vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, t. j. do 07. 09. 2022, vzniklo otcovi zročné výživné vo výške 1.220,- €. Pri určení zročného výživného súd vychádzal z toho, že za mesiace august až december 2021 otec neplatil žiadne výživné na maloletého, toto začal platiť až na základe neodkladného opatrenia od januára 2022 vo výške 140,- € mesačne. Za obdobie august až december 2021 je to suma 180,- € x 5 mesiacov = 900,- € a za obdobie január až august 2022, je to 8 mesiacov x 40,- € (ako rozdiel medzi plateným výživným 140,- € a určeným výživným 180,- €) = 320,- €. Vzhľadom k výške sumy zročného výživného súd otcovi povolil splácať zročné výživné v pravidelných mesačných splátkach 50,- € spolu s bežným výživným, t.j. 50,- € + 180,- € mesačne až kým nebude zaplatená celá suma zročného výživného 1.220,- €, a to pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej mesačnej splátky. Pri určovaní výšky splátok súd zohľadnil dobu splatnosti zročného výživného, jeho výšku, ako aj osobné a majetkové pomery otca.

38. Účelom úpravy styku oprávneného rodiča, v danom prípade otca, s maloletým dieťaťom je jednak zabráni tomu, aby maloleté dieťa neprímerane pocíťovalo absenciu druhého rodiča vo svojej domácnosti a jednak, aby oprávnený rodič stratil akýkoľvek dosah na výchovu, starostlivosť a formovanie osobnosti svojho maloletého dieťaťa. Úprava styku otca s maloletým bola medzi rodičmi sporná. Otec poukazoval, že mu matka bráni v styku s maloletým, maloletého nevidel od októbra 2021 a neumožňuje mu ani videohovory s maloletým. Matka vyjadrovala obavy so styku otca s maloletým vzhľadom na otcove predchádzajúce správanie voči jej osobe, trvala na prítomnosti svojej aj pracovníčky centra pri styku maloletého s otcom, nakoľko táto pracovníčka je osobou, ktorú maloletý pozná. K osobe starej matky a jej prítomnosti pri styku mala matka výhrady z dôvodu, že nemali spolu dobré vzťahy a maloletý ju ani nepozná. Otec súhlasil, aby sa zo začiatku jeho styk s maloletým realizoval za prítomnosti aj tretej osoby, či už jeho matky alebo pracovníčky centra, avšak následne, po tom ako s maloletým nadviaže bližší vzťah, žiadal nerušený styk s maloletým, bez prítomnosti tretích osôb i matky. Súd na danom mieste poukazuje, že otec ako rodič má právo na zachovanie kontaktu s maloletým, ktorý sa doposiaľ nerealizoval, resp. veľmi sporadicky. Otec prejavuje záujem o výkon svojich rodičovských práv formou styku s maloletým, nebolo zistené, že by sa otec dopúšťal negatívneho, protiprávneho konania vo vzťahu k maloletému. Súd si je však vedomý, že maloletý je útleho veku, s otcom nebol nikdy v širšom osobnom kontakte, okrem 4 stretnutí, kde bola prítomná aj matka, H.. Ď. pracovníčka centra a 1× starí rodičia zo strany otca. Vzhľadom k tomu, že styk otca s maloletým sa nerealizoval už takmer 1 rok, a to osobný ani telefonicky, nakoľko matka neumožnila styk otca s maloletým, čo sama potvrdila, súd videl potrebu striktnej úpravy styku otca s maloletým.

39. Pri samotnej úprave rozsahu styku otca s maloletým súd vychádzal z okolností na strane maloletého dieťaťa, ako je jeho vek, zdravotný stav, denný režim, voľnočasové aktivity, vytvorenie si vzťahu k rodičovi, s ktorým sa má stretávať, ako aj z okolností na strane oprávneného rodiča (otca), plnenie si jeho pracovných povinností, vytvorenie ekonomických, materiálnych, prípadne bytových podmienok na realizácii styku s maloletým dieťaťom. Maloletý má takmer 2 roky, nenavštevuje žiadne predškolské zariadenie, je v celodennej starostlivosti matky, pričom matka popísala aj jeho denný režim. Na strane otca súd prihliadal na jeho plnenie si pracovných povinností v zahraničí, v Nemecku, keď na Slovensko dochádza v nepravidelných termínoch, zhruba po 4-5 týždňoch. Z uvedeného dôvodu súd upravil styk otca s maloletým jedenkrát v mesiaci, a to každú druhú sobotu v kalendárnom mesiaci, kedy je najväčší predpoklad, že sa otec bude zdržiavať na Slovensku, a to v rozsahu 2 hodín, od 15.30 h do 17.30 h. Súd má zato, že maloletý vzhľadom aj na svoj vek bude schopný takéhoto kontaktu otcom v čase, ktorý nenaruša jeho denný režim uvádzaný matkou. Matka napriek tomu, že prezentovala svoje obavy voči osobe otca vyplývajúce z jej osobného prežívania, poukázala na to, že by chcela byť prítomná pri styku otca s maloletým, pokiaľ by tam mala podpornú osobu, a to pracovníčku centra H.. Ď.. Centrum sa vyjadrilo, že je schopné poskytnúť pomoc a podporu v rámci asistovaného styku otca s maloletým. H.. Ď. sa vyjadrila, že bola už v minulosti prítomná pri takomto styku, pričom matka uviedla, že maloletý túto osobu pozná, má k nej dôveru a rovnako má k tejto osobe dôveru aj matka. Otec prítomnosť týchto osôb nenamietal. Súd má zato, že prítomnosť jednak matky, ale aj pracovníka centra pomôže k nadviazaniu vzťahu otca s maloletým i postupnému uvoľňovaniu vzťahu medzi otcom a matkou, keď je tu možnosť poskytnúť otcovi aj odbornej vedenie pri kontakte s maloletým. Zároveň takýto styk umožní, aby aj matka nadobudla dôveru v otca, že je schopný sa o maloletého počas tohto styku postarať. Z uvedeného dôvodu potom súd upravil styk otca s maloletým za prítomnosti matky i pracovníka centra. V danom prípade však súd poukazuje, že matka a pracovník centra sú len osoby podporné pri styku otca s maloletým, teda nemajú právo určovať kde, na akom mieste sa bude styk otca s maloletým uskutočňovať. Je právom otca určovať miesto a priebeh styku, aktivity s maloletým. Je však žiadúce,

aby otec rešpektoval usmernenia matky prípadne pracovníka centra ohľadom maloletého, ktorý je útleho veku.

40. Miesto preberania a odovzdávania maloletého súd určil pred vchodom do bytového domu matky ako sa to už aj realizovalo počas neprítomnosti pracovníčky centra pri styku otca s maloletým. Naproti tomu súd uložil matke povinnosť matke maloletého na styk s otcom riadne pripraviť nie len po materiálnej, ale aj emocionálnej stránke, aby maloletý otca neodmietal, bol pripravený a pozitívne motivovaný zo strany matky na styk s otcom ako pre neho aktuálne novou osobou.

41. Vzhľadom na obidvomi rodičmi potvrdené nezhody ohľadom styku otca s maloletým, plnenie si pracovných povinností otca v zahraničí, súd uložil obdivom rodičom povinnosť informovať sa navzájom o prípadných vzniknutých prekážkach, ktoré by vznikli na strane jedného alebo druhého rodiča, prípadne na strane maloletého a ktoré by bránili uskutočneniu osobného styku otca s maloletým, aby sa o tom navzájom vopred informovali, a to najneskôr 48 hodín pred uskutočnením takéhoto styku otca s maloletým (každý druhá sobota v mesiaci) a aby aj matka mala taktiež dostatočný priestor maloletého na osobný kontakt s otcom pripraviť a aby otec v prípade neuskutočnenia styku na strane maloletého, prípadne matky, nemusel zbytočne vynakladať náklady na cestu do miesta bydliska matky a maloletého. Pre prípad, aby medzi rodičmi nedochádzalo k nezhodám kvôli nerealizovanému styku, alebo k zámernému zmareniu styku otca s maloletým, ak nastanú určité závažné okolnosti brániace v styku otca s maloletým, súd uložil matke zároveň povinnosť poskytnúť otcovi najbližší náhradný termín na styk s maloletým v rovnakom rozsahu t.j. počtu hodín, kedy sa styk otca s maloletým nerealizoval.

42. Zároveň súd uložil matke povinnosť informovať príslušné centrum 24 hodín pred stykom, že sa styk neuskutoční a z akých dôvodov, a oznámiť im aj prípadný náhradný termín styku.

43. S prihliadnutím na to, že maloletý je útleho veku, kedy je potrebné, aby jeho kontakt s otcom, keďže je to pre neho istým spôsobom nová osoba, boli čo najintenzívnejšie, v čo najkratšom časovom rozmedzí, ale vzhľadom na výkon práce otca v zahraničí, toto nie je možné dobre realizovať formou osobného styku, súd v danom prípade videl možnosť udržiavania pravidelného kontaktu a vizualizácie si osoby otca u maloletého aj formou videohovorov, resp. telefonických hovorov, ktoré matka doposiaľ otcovi neumožňovala. Z uvedeného dôvodu súd upravil styk otca s maloletým aj telefonicky resp. prostredníctvom aplikácie umožňujúcej videohovor, a to každý utorok a štvrtok v časovom rozmedzí medzi 18:30 h a 19:00 h. Súd opätovne prihliadal na denný režim maloletého tak, aby tento nenarúšal predovšetkým jeho prípravu na nočný spánok, kedy súd vychádzal z denného režimu maloletého uvádzaného matkou. Čo sa týka rozsahu styku, súd tu poukazuje, že sa nejedná o striktné dodržiavanie rozsahu 30 minút. Súd si je vedomý, že vzhľadom aj na útlý vek maloletého môže táto forma styku trvať len niekoľko minút, otec je oprávnený maloletého kontaktovať v tomto časovom rozmedzí (t.j. nie hocikedy podľa vôle otca), kedy je matka povinná takúto formu kontaktu otca s maloletým umožniť v určených termínoch. Zároveň súd matke uložil povinnosť zabezpečiť takúto formu kontaktu, a to poskytnutím telefónneho čísla otcovi, zabezpečením zariadenia s aplikáciou umožňujúcou videohovor a pripraviť maloletého na takúto formu kontaktu s otcom aj po psychickej stránke tak, aby maloletý otca neodmietal a zároveň, aby otcovi matka takýto kontakt s maloletým umožnila.

44. Súd na danom mieste apeluje na obidvoch rodičov, aby si uvedomili, že záujem maloletého dieťaťa stojí nad všetkými inými záujmami, vrátane záujmu rodičov. Súd je povinný rešpektovať práva maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Aj napriek rozpadu ich vzťahu zostávajú rodičmi ich maloletého dieťaťa a rodičovské vzťahy k dieťaťu treba zachovať. Je potrebné, aby obaja rodičia dokázali rozlíšiť rodičovskú a partnerskú rovinu ich vzťahu s tým, že akékoľvek nezhody medzi nimi by nemali presahovať a komplikovať výkon rodičovskej úlohy.

45. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Dôvody pre iné rozhodnutie o trovách konania súd v prejednávanej veci nezistil. Účastníci konania si vznášajú trovy, ktoré im v konaní vznikli sami (súdne poplatky, trovy právneho zastúpenia).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 CMP).